

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา สิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศ คือ กำลังคนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะได้ไปแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการพัฒนาประเทศ และคนที่จะแก้ปัญหาได้ดี ต้องเป็นคนที่รู้จักคิด คิดได้หลายทิศทาง กิลฟอร์ด (ยูทา นันทะโฮย 2526 : 1, อ้างจาก Guilford) เน้นความสำคัญของความคิดหลายทิศทาง (Divergent Thinking) ว่าเป็นความสามารถในการแก้ปัญหามาณาประการ เป็นความคิดที่ก่อให้เกิดสิ่งต่าง ๆ ใหม่ ๆ เป็นความสามารถที่บุคคลจะนำไปประยุกต์ใช้ได้กับงานทุกชนิด ความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ดังที่ วีรยุทธ วิเชียรโฮยดี (เขาวนา ยูทธสุริยพันธ์ 2514 : 1, อ้างจาก วีรยุทธ วิเชียรโฮยดี) ได้กล่าวไว้ว่า "เราจะพัฒนาประเทศให้ได้ล้ายกลางนั้น จะต้องพัฒนาตั้งแต่จิตใจของคน อุดมสยใจคอ ให้เป็นคนที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นคนที่มีความสามารถที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ มีความสามารถพึ่งตนเองได้ และมีความคิดสร้างสรรค์" นอกจากนี้ อารี สหหลวี (2510 : 204) ได้กล่าวไว้ว่า "การศึกษา เพื่อความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งจำเป็นในสังคมปัจจุบัน เพราะสังคมเปลี่ยนแปลงมีปัญหาใหม่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เขาชนไทยจะต้องได้รับการฝึกฝนให้รู้จักวิธีการคิดใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหา" ทาดินา (เขาวนา ยูทธสุริยพันธ์ 2514 : 1, อ้างจาก Tadena) ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า "ปัจจุบันเราต้องการคนที่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นจำนวนมาก เพื่อช่วยแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว" ดังนั้น การพัฒนากำลังคนที่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะก่อให้เกิดความก้าวหน้าของประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศที่เจริญก้าวหน้าทางวิชาการนั้น การค้นพบ การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ความสามารถในการแก้ปัญหา ก็ล้วนแต่เป็นผลมาจากความคิดสร้างสรรค์ทั้งสิ้น (สัตดา อุตสาหะ 2518 : 1, อ้างจาก รำรง บัวศรี)

ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการแสดงออกถึงสิ่งที่มีอยู่ในตัวบุคคล อาจแสดงออกมาในรูปการกระทำ การผลิต การแสดงความคิดใหม่ ๆ การแก้ปัญหาใหม่ ๆ ได้อย่าง

มีประสิทธิภาพความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณสมบัติประจำตัวของเด็กแต่ละคน ซึ่งจะมีมากน้อยเพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับโอกาสที่ได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องและเหมาะสม (ลูซ่า จันทรเอม 2510 : 19) ความคิดสร้างสรรค์นับว่ามีความสำคัญทั้งต่อชีวิตและสังคม ทั้งนี้เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดการกระทำที่เป็นการบุกเบิกความก้าวหน้าทั้งทางด้านเทคโนโลยี และวิทยาการทั้งปวง (คีลา ฉายนิยโยธิน 2522 : 6) เพราะว่าคนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความคิดแปลกใหม่ สามารถคิดค้นประดิษฐ์สิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ มีความคล่องตัวในการคิด สามารถคิดได้ปริมาณมาก คิดได้หลายทิศทาง มีความยืดหยุ่นทั้งความคิด และการกระทำ รู้จักคิดพิจารณาสามารถแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไปโดยไม้อึดถอย ชอบคิดค้นทดลอง และให้ผลผลิตที่คุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อสังคม (อารี รังสินันท์ 2521 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของทอร์แรนซ์ (Torrance 1968 : 16-17) ที่ว่า บรรดาความคิดทั้งหลาย ความคิดสร้างสรรค์ช่วยทำให้เกิดการค้นพบสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ดังนั้นความคิดสร้างสรรค์จึงจำเป็นต้องปลูกฝังให้แก่เด็ก อีกทั้งช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่แล้วในตัวเด็กให้เจริญสูงสุดด้วย ฮอลแลนด์ (Holland 1961 : 136-137) ได้กล่าวว่า "เด็กมัธยมศึกษาที่มีความคิดสร้างสรรค์ มักจะมีความคิดอย่างอิสระ มีความคิดริเริ่ม และเป็นผู้ที่ต้องการประลองความสำเร็จในอนาคต ควรส่งเสริมสมรรถภาพด้านนี้ให้มาก" นอกจากนี้ ยูพา นันทะไชย (2526 : 1) ได้กล่าวว่า

ความคิดสร้างสรรค์ หาใช่เป็นพรสวรรค์พิเศษที่คนเพียงส่วนน้อยเป็นเจ้าของ หากแต่เป็นสมรรถภาพ ซึ่งมนุษย์ทุกคนเป็นเจ้าของได้ในระดับต่างกัน ... การสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการของมนุษย์ ... การพัฒนาความสามารถทางการสร้างสรรค์นั้น ควรจัดเป็นเป้าหมายประการแรกของการศึกษา ควรได้รับการสนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดขึ้นในโรงเรียน

ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยสร้างคนให้มีความคิดสร้างสรรค์ การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะพัฒนาความสามารถทางสมองของนักเรียน ให้มีนักเรียนนำความรู้ ความสามารถที่มีอยู่ไปตัดแปลงให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ (วัลลภา แนวจำปา 2528 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับ สัตตา อุตสาหะ (2518 : 2) ที่กล่าวว่า "การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กจะมีประโยชน์ต่อเด็กในด้านการประกอบอาชีพต่าง ๆ จะช่วยให้เด็กไม่มีปัญหาในด้านการปรับตัว และปัญหาในด้านบุคลิกภาพ"

ในปัจจุบันความคิดสร้างสรรค์นับเป็นจุดมุ่งหมายหลักของหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับจนมีคำกล่าว เพื่อให้เห็นมโนทัศน์ของหลักสูตรได้ชัดเจนว่า หลักสูตรใหม่ สอนคนไม่ได้สอนหนังสือ คำว่าสอนคน หมายถึง สอนให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น (ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์ 2522 : 31-32) ซึ่งลักษณะทั้งสามนั้นก็คือ ลักษณะของคนที่มีความคิดสร้างสรรค์นั่นเอง

วิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่ง ซึ่งนอกจากจะพัฒนาคุณภาพของบุคคลในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาแล้ว กิจกรรมการออกกำลังกาย หรือการเล่นกีฬาที่เป็นสื่อกลางของการเรียนนั้น ยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย ความแข็งแรงของร่างกายที่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บนั้น เป็นพื้นฐานก่อให้เกิดพลังงานในทางสร้างสรรค์ทุกชนิด บุคคลจะเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาตินั้น ถึงแม้จะได้รับการศึกษาด้านจริยศึกษา และพุทธศึกษาเป็นอย่างดีก็ตาม แต่ถ้าวางกายไม่แข็งแรง ใจคอไม่หนักแน่น ขาดความอดทน และเป็นคนขี้โรคแล้ว ก็ไม่สามารถทำหน้าที่ของตนเองให้ได้ผลเต็มที่ (อรุณ ทองใส 2521 : 2, อ้างจาก กระทรวงศึกษาธิการ) ซึ่งสอดคล้องกับ คำขวัญของ เปรม ติณสูลานนท์ (เนติ ดอนโพธิ์งาม 2528 : 3, อ้างจาก เปรม ติณสูลานนท์) เนื่องในการแข่งขันกีฬาเขตแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 16 ณ จังหวัดภูเก็ต ที่ว่า

การส่งเสริมกีฬาเป็นการพัฒนากำลังคนให้มีสุขภาพและพละานามัยสมบูรณ์ มีระเบียบวินัย และสมัครเล่นสามัคคี ในประเทศไทยบุคคลในชาติมีร่างกายสมบูรณ์ และมีจิตใจเป็นนักกีฬา ประเทศนั้นย่อมประกอบด้วย ประชากรที่มีคุณค่าทั้งสติและปัญญา สามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และร่ำรวยเอกราชให้แก่บ้านเมืองอย่างเต็มที่

นอกจากนี้ ส้ารวย ไชยยงค์ (อรุณ ทองใส 2521 : 2, อ้างจาก ส้ารวย ไชยยงค์) ได้กล่าวไว้ว่า "...การกีฬา ช่วยให้คุณคนมีบุคลิกดี สง่างาม แข็งแรง สมรรถภาพทางกายและจิตใจสูง มีความคิดริเริ่มดี..." ซึ่งสอดคล้องกับ คลาก ดับบลิว เด็ดเรอริงตัน (ฟอง เกิดแก้ว 2520 : 59, อ้างจาก Clark W. Hetherington) ที่กล่าวว่า "...การเข้าร่วมในกิจกรรมทางด้านพลศึกษาที่ได้จัด และดำเนินการที่ถูกต้อง จะช่วยให้คุณคนมีคุณลักษณะเป็นผู้นำ และผู้ตามมีความคิดริเริ่ม..." และ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523 : 9) ได้กล่าวว่า

กิจกรรมพลศึกษา ภายใต้การจัดและการดำเนินการของครูที่มีความรู้ ความสามารถจะช่วยส่งเสริมให้คุณคนเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้เป็นอย่างดี เช่น คุณลักษณะประจำตัวจะส่งเสริมให้เป็นผู้มีความกล้า มีความริเริ่ม ความอดทน ความเชื่อมั่นในตนเอง การรู้จักยับยั้งชั่งใจ และอื่น ๆ

อารี รังสินันท์ (2527 : 121, 2529 : 62-63) ได้กล่าวว่า

ความคิดสร้างสรรค์ไม่จำเป็นต้องจำกัดเฉพาะในทางศิลปเท่านั้น แต่อาจจะเกิดขึ้นและพัฒนาได้ในทุกสาขาวิชา ทุกอาชีพตามความสามารถ และความพยายามของมนุษย์ กิจกรรมที่เด็กแสดงความสามารถสร้างสรรค์นั้น มีอยู่ในแทบทุกกิจกรรมที่จัดสอนในหลักสูตร และเสริมหลักสูตรหรือในทุกเวลาประสพการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เป็นต้นว่า ในกิจกรรมด้านศิลป การเขียนภาพ ระบายสี กิจกรรมการเคลื่อนไหว ... กิจกรรมการเล่น ทั้งการเล่นเกมในร่ม และกีฬากลางแจ้ง เกมเหล่านี้ย่อมเปิดโอกาสให้เด็ก ได้แสดงความสามารถในทางสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ แอนเดอร์สัน (ยูพา นันทะไชย 2526 : 2, อ้างจาก Anderson) ยังมีความคิดเห็นสอดคล้องกับ อารี รังสินนท์ (2527 : 121, 2528 : 62-63) ที่ว่า การสร้างสรรคเป็นสิ่งที่บุคคลมีอยู่ในระดับต่างกัน ทุกคนเกิดมาพร้อมกับศักยภาพของการสร้างสรรค ซึ่งสามารถพัฒนาได้ในทุกระดับ อายุ และทุกสาขาวิชา ถ้าจัดประสบการณ์ให้เหมาะสม

จะเห็นได้ว่าวิชาพลศึกษา นอกจากจะเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์อีกประการหนึ่งด้วย โดยจะเห็นได้จากแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2520 ซึ่งหลักสูตรกำหนดจุดประสงค์ของวิชาพลศึกษามีไว้ว่า "... เพื่อให้มีคุณธรรม และพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ โดยเน้นความสำคัญของประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ความสามัคคี ความเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา ความมีระเบียบวินัย ความสามารถแก้ปัญหาและความริเริ่มสร้างสรรค์..." (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2525 : 93)

จากแนวความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ชี้ให้เห็นบทบาทและความสำคัญ ของวิชาพลศึกษา และความคิดสร้างสรรค์ในสังคมปัจจุบัน และจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ความคิดสร้างสรรค์ น่าจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษา แต่เนื่องจากยังไม่มีงานวิจัยใดที่ศึกษาตัวแปรทั้ง 2 นี้ร่วมกัน จึงยังไม่สามารถหาข้อสรุปที่แน่นอนได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือไม่ เพื่อเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ในสภาพปัจจุบัน ให้มีประสิทธิภาพตามความต้องการของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวก

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนทั้งชายและหญิงที่กำลังอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2529 ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งลุ่มมาจากโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา
2. ตัวแปรที่ต้องการศึกษา ได้แก่
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ - ความคิดสร้างสรรค์
 - 2.2 ตัวแปรตาม - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษา
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนวิชาบาสเกตบอล และวิชาตะกร้อ ปีการศึกษา 2529

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของ พระณี เดชกำแหง ที่แปลและดัดแปลงมาจากแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของมินเนโซตา (The Minnesota Test of Creative Thinking) สามารถวัดระดับความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่างออกมาเป็นตัวเลขได้
2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษา คือ คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนวิชาบาสเกตบอล และวิชาตะกร้อ ปีการศึกษา 2529 ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นคะแนนที่เชื่อถือได้
3. นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ทำแบบทดสอบทุกฉบับด้วยความตั้งใจและเต็มความสามารถ
4. การตอบแบบทดสอบของกลุ่มตัวอย่างประชากรในวัน เวลา ที่ต่างกันไม่มีผลต่อการทำแบบทดสอบแต่ละฉบับ

ความจำกัดของการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมตัวแปรบางอย่าง เช่น การอบรมเลี้ยงดู ฐานะทางเศรษฐกิจ และครอบครัว ตัวแปรเหล่านี้ อาจมีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในอันที่จะระลึกถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เคยเรียนรู้มาแล้วออกมาได้มากที่สุด จนทำให้เกิดแนวทางในการคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ คิดดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์ โดยอาจจะเปลี่ยนแปลงสภาพหรือหน้าที่เสียใหม่ ซึ่งทำให้ประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม และไม่ซ้ำแบบใคร ซึ่งประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ 3 ประการคือ

1.1 ความคล่องในการคิด (Fluency) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบได้คล่องแคล่ว รวดเร็วในเวลาจำกัด

1.2 ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบได้หลายแนวทาง หรือหลายประเภท

1.3 ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบที่แปลกใหม่ และไม่คล้ายซ้ำแบบกับคำตอบของผู้อื่น

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษา หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการเรียนซึ่งแสดงให้เห็นโดยคะแนนสอบ สำหรับการวิจัยนี้หมายถึง คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนวิชาบาสเกตบอล และวิชาตะกร้อ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2529

3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชายและหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

2. เป็นแนวทางการส่งเสริมให้ผู้สอนวิชาพลศึกษา และผู้เกี่ยวข้องได้เห็นความสำคัญของการปลูกฝัง ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา

3. เป็นแนวทางแก่ครูผู้สอน ที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา
ในสภาพปัจจุบันให้บรรลุเป้าหมายยิ่งขึ้น

4. เป็นแนวทางในการวิจัยเรื่อง ความคิดสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาพลศึกษา
ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย